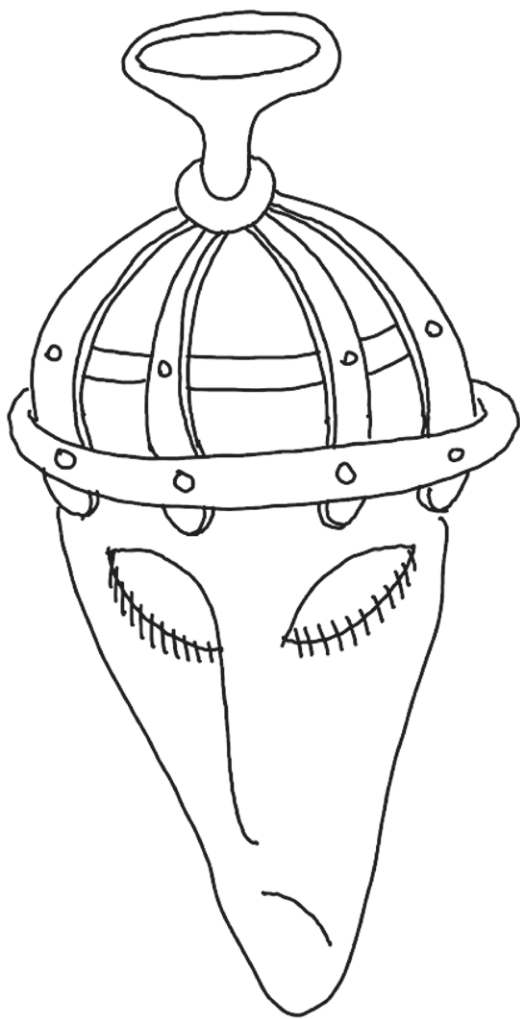

Izabela Domitrz

MIGRENA

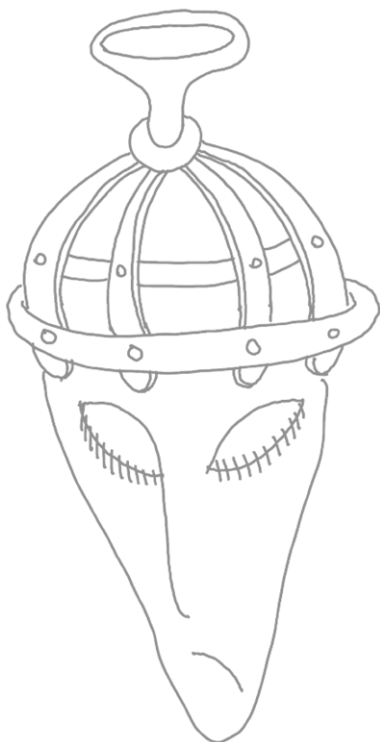
w pytaniach i odpowiedziach:
co warto wiedzieć o migrenie

Izabela Domitrz

MIGRENA

w pytaniach i odpowiedziach:
co warto wiedzieć o migrenie

me

medical education

grupa wydawnicza

WARSZAWA 2025

Migrena w pytaniach i odpowiedziach: co warto wiedzieć o migrenie
© Medical Education sp. z o.o., Warszawa 2025

AUTOR

prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Izabela Domitrz

Klinika Neurologii, Wydział Lekarsko-Stomatologiczny, Warszawski Uniwersytet Medyczny

RECENZJA

prof. dr. hab. n. med. Wojciech Kozubski

Katedra i Klinika Neurologii, Uniwersytet Medyczny

im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

REDAKTOR PROWADZĄCY

Marcin Kuźma

ZASTĘPCA REDAKTORA PROWADZĄCEGO

Andrzej Kowalczyk

KOORDYNATOR PROCESU WYDAWNICZEGO

Jadwiga Kowalczyk

REDAKCJA JĘZYKOWA

Dominika Zaborowska

KOREKTA

Anna Zalewska

ZDJĘCIE NA OKŁADCE I ILUSTRACJE W KSIĄŻCE

Wojciech Domitrz

SKŁAD I ŁAMANIE

Katarzyna Gadamska-Rewucka

WYDAWCA

Medical Education sp. z o.o.

ul. Kukielki 3a

02-207 Warszawa

www.mededu.pl

Redaktorzy, Autorzy i Wydawca dołożyli wszelkich starań, aby informacje na temat metod postępowania diagnostyczno-terapeutycznego (w tym dotyczące leków i ich dawkowania) były zgodne ze współczesną wiedzą medyczną. Nie ponoszą oni odpowiedzialności za konsekwencje wynikające z wykorzystywania informacji zawartych w niniejszej publikacji. Ostateczną odpowiedzialność ponosi lekarz prowadzący leczenie.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny lub inny), włącznie z fotokopiowaniem, nagrywaniem na nośniki magnetyczne, optyczne lub inne media bez zgody wydawcy i Autora.

Wydanie trzecie, uzupełnione

Warszawa 2025

ISBN 978-83-67696-90-6 – wersja drukowana

ISBN 978-83-67696-91-3 – wersja elektroniczna

S

pis treści

5	O Autorze
7	Słowo wstępne
9	1. Co to jest migrena?
11	2. Ile osób cierpi na migrenę?
13	3. Jak dzielimy migrenę?
15	4. Jakie są cechy kliniczne napadu migreny bez aury?
17	5. Co to jest aura migrenowa oraz migrena z aurą?
21	6. Co to jest migrena przewlekła?
25	7. Dlaczego migrena jest problemem nie tylko indywidualnym, lecz także społecznym?
29	8. Co to są objawy prodromalne?
31	9. Jak pacjenci odczuwają i przedstawiają swoją migrenę?
39	10. Co wiemy o patogenezie migreny?
43	11. Czy migrena jest chorobą poważną i czy ma powikłania?
45	12. Co trzeba zrobić, aby prawidłowo rozpoznać migrenę? Jakie badania są konieczne do rozpoznania migreny?
47	13. Czy można pomylić migrenę z innymi chorobami? Co zrobić, aby unikać błędów w rozpoznawaniu migreny?
51	14. Czy można wyleczyć migrenę?
53	15. Jak leczyć napad migreny?
57	16. Co to są tryptany?
61	17. Co to są gepanty?
63	18. Co to są ditany?
65	19. Czy leczenie migreny to tylko przyjmowanie tabletek?

- 67 20. Czy leczenie stanu migrenowego różni się od leczenia napadu migreny?
- 69 21. Jak leczyć profilaktycznie?
- 71 22. Czy leczenie migreny przewlekłej różni się od leczenia migreny epizodycznej?
- 73 23. Co oznacza program B.133 (program leczenia pacjentów na migrenę przewlekłą)?
- 75 24. Czy każdy pacjent powinien być leczony profilaktycznie? W jaki sposób wyselekcjonować grupę chorych wymagających leczenia profilaktycznego?
- 79 25. Co wiemy o przeciwciałach monoklonalnych?
- 81 26. Co wiemy o gepantach w leczeniu profilaktycznym?
- 83 27. Czy istnieją metody pozafarmakologicznego postępowania terapeutycznego w migrenie?
- 85 28. Co wiemy o przyszłości leczenia migreny i o najnowszych lekach przeciwmigrenowych?
- 87 Piśmiennictwo

O Autorze

Izabela Domitrz – prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Tematem jej pracy doktorskiej, a następnie habilitacyjnej oraz dorobku profesorskiego były badania nad patogenezą migreny. Jest specjalistą neurologiem i pracuje na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. Przez wiele lat była związana z Katedrą i Kliniką Neurologii I Wydziału Lekarskiego, obecnie pracuje w Klinice Neurologii Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego i jest kierownikiem Kliniki Neurologii tego wydziału oraz prodziekanem ds. fizjoterapii Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Kieruje Oddziałem Neurologicznym i Oddziałem Udarowym Szpitala Bielańskiego w Warszawie. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Neurologicznego (PTN) od roku 1994 r. i Polskiego Towarzystwa Bólów Głowy (PTBG) od roku 1999 r. Przez wiele lat była członkiem Zarządu PTBG, a w latach 2015–2022 pełniła funkcję przewodniczącej PTBG. W latach 2021–2025 była przewodniczącą Sekcji Bólu Głowy PTN. Aktualnie jest także członkiem Zarządu Oddziału Warszawskiego PTN oraz członkiem Zarządu Głównego PTN. Poza tym należy do Europejskiej Federacji Bólów Głowy oraz Europejskiej Akademii Neurologii, a w ramach tej ostatniej czynnie działa także w Panelu Bólów Głowy oraz Panelu Bólu. W ramach pracy naukowej współpracuje ze specjalistami z innych ośrodków i prowadzi kilka programów badawczych. Jest autorem lub współautorem ponad 180 artykułów w zagranicznych i polskich czasopismach medycznych,

kilkudziesięciu rozdziałów w publikacjach książkowych oraz redaktorem kilku monografii. Ma duże doświadczenie dydaktyczne – od wielu lat prowadzi zajęcia praktyczne ze studentami, stażystami i rezydentami, a także seminaria, wykłady, fakultety dla studentów, rezydentów i lekarzy różnych specjalności.

Słowo wstępne

Niniejsza monografia dotyczy migreny, która jest jedną z najczęstszych chorób neurologicznych. Mimo że występuje bardzo często i wśród wielu klinicystów uchodzi (pozornie) za dobrze znaną im jednostkę chorobową, to wiedza o migrenie jest cały czas niewystarczająca. Dodatkowo warto podkreślić, że migrena jest chorobą, nad którą trwają liczne badania naukowe – zarówno nad jej patogenezą, jak i nad nowymi lekami przeciwmigrenowymi. W ostatnich latach dokonał się swoisty przełom w leczeniu migreny, gdyż pojawiły się kontrolowane badania kliniczne o dużej wiarygodności publikowane w najlepszych światowych czasopismach i wiele nowych opcji terapeutycznych. W niniejszym opracowaniu w bardzo prosty i przystępny sposób przedstawiono problem migreny, szczególnie w Polsce, z naciskiem na nowe terapie. Publikacja jest przeznaczona przede wszystkim dla lekarzy pierwszego kontaktu, którzy stoją na początku medycznej drogi pacjenta migrenowego. Jednakże lekarze innych specjalności, także młodzi neurologi, z pewnością znajdą w niej praktyczne informacje. Wielu pacjentów także poszukuje wiedzy na temat swojej choroby – również oni mogą skorzystać z podstawowych informacji zawartych w książce. „To, że nikt nie umiera z powodu migreny, jest wątpliwym pocieszeniem dla kogoś, kto właśnie cierpi z jej powodu” – napisała Joan Didion (*The White Album*). Wątpliwym pocieszeniem dla migreników jest także to, że na migrenę cierpiało wiele sławnych i zasłużonych osób – świę-

ty Paweł, Juliusz Cezar, Karol Darwin, Immanuel Kant, Lewis Carroll, Ulysses S. Grant, Zygmunt Freud, Edgar Allan Poe czy Albert Einstein. Tekst stanowi doskonałą ilustrację problemów pacjenta cierpiącego na migrenę, jest oparty na własnych doświadczeniach autorki i licznych doniesieniach naukowych, publikowanych przede wszystkim w literaturze światowej, ale autorka korzysta także z doświadczeń innych polskich neurologów specjalizujących się w bólach głowy. Szczególnie warto podkreślenia są zilustrowane przez samych pacjentów doświadczenia migreny. Warto, aby czytelnik zwrócił uwagę na stronę graficzną książki (pozostającą w ścisłym związku z odczuciami w trakcie napadu migreny), w której czynny udział wzięli członkowie rodziny autorki. Opracowanie ma charakter praktyczny, a jednocześnie zostało napisane przystępnie i w przyjaznym stylu.

